

{ DE BALANS }

Vooruitgang

18 JULI 2015 | Ruben Mooijman

Photo News

Minister Alexander De Croo was donderdag een tevreden man. De Barometer van de Informatiemaatschappij stemde hem blij. België doet het goed: zeven van de negen doelstellingen op de Europese digitale agenda worden gehaald. Vooral de toename van de e-commerce was reden voor tevredenheid, vond De Croo. Voor het eerst heeft meer dan de helft van de Belgen iets online gekocht. Hoera!

Of niet? Eén dag voor de publicatie van de Barometer, besliste De Croo's partijgenoot Sven Gatz dat er een 'gereguleerde boekenprijs' moet komen. Die moet voorkomen dat grote spelers de kleine boekhandels uit de markt duwen. Boeken zijn artikelen die ook steeds vaker online gekocht worden. De groei van e-commerce is niet goed voor kleine boekwinkels. Ook niet voor kleine modeboetieks trouwens. Die worden weggeconcurrereerd door de Zalando's van deze wereld. Het beleid om e-commerce te stimuleren, is moeilijk te verzoenen met de wens om een gevarieerd aanbod te behouden in de Vlaamse winkelstraten, met veel zelfstandig uitgebate winkels.

En nog iets: is die groei van de elektronische handel wel te verzoenen met de klimaatambities van de regering waar De Croo deel van uitmaakt? De regering wil de CO₂-uitstoot in de transportsector verder laten dalen, en de verkeerscongestie bestrijden. Dat valt te lezen in het regeerakkoord. De groei van e-commerce is in strijd met die doelstellingen. Artikelen die online besteld worden, komen op de minst klimaatvriendelijke manier tot bij de consument. In plaats van in bulk vervoerd te worden naar een winkel, vanwaar de consument ze te voet of per fiets naar huis kan transporteren, worden elektronisch bestelde artikelen met bestelwagentjes aan huis afgeleverd. In het slechtste geval is de bestemming niet thuis, en moet de bestelwagen onverrichter zake weer terugkeren en een tweede poging doen. Klimaatvriendelijker kan bijna niet.

En dan nog een derde puntje: e-commerce is ook vanuit sociaal opzicht niet aantrekkelijk. Medewerkers van Amazon en Zalando hebben in Duitsland al gestaakt tegen hun sociaal statuut. Ze worden beschouwd als logistieke medewerkers, en die worden veel minder goed betaald dan personeel in 'echte' winkels. Ook de bezorgers van de pakjes zijn sociaal gezien kwetsbaar. Vaak zijn het deeltijdse werknemers die in een weinig aantrekkelijk statuut werken.

Hoe logisch is het om e-commerce aan te moedigen, terwijl Vlaanderen grote moeite heeft met shoppingmalls à la Uplace? De argumenten tegen Uplace – verkeerscongestie, leegloop van de stadscentra en verarming van het winkellandschap – gelden a fortiori ook tegen Amazon, Zalando en Bol.com. Met dit verschil dan nog dat deze e-commerce-reuzen buitenlandse bedrijven zijn, terwijl Uplace een initiatief is van een Vlaamse ondernemer.

De drang om e-commerce aan te moedigen is wel begrijpelijk. Alles wat digitaal is, staat voor vooruitgang. En vooruitgang houd je niet tegen. Anders gaan we achterop lopen, of worden we zelfs voorbijgestoken. Dat is de mantra die je altijd hoort. Maar het land dat de verpersoonlijking is van vooruitgang – de VS – is ook een land zonder aantrekkelijke, gevarieerde winkelstraten zoals je die bij ons wel hebt.